ePublishing

ΕΘΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ
EKT NATIONAL DOCUMENTATION CENTRE

Ενημερωτικό Δελτίο

Τόμ. 28 (2003)

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΙΣ-ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ-ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΕΡΕΥΝΗΤΩΝ ΤΟΥ ΚΝΕ

doi: 10.12681/news.225

Βιβλιογραφική αναφορά:

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΙΣ-ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ-ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΕΡΕΥΝΗΤΩΝ ΤΟΥ ΚΝΕ. (2009). *Ενημερωτικό Δελτίο*, *28*, 64–84. https://doi.org/10.12681/news.225

https://epublishing.ekt.gr | **e-Εκδότης:** EKT | **Πρόσβαση:** 26/04/2024 00:13:44

Δημήτρης Γ. Αποστολόπουλος, *Για τους Φαναριώτες. Δοκιμές ερμηνείας και Μικρά αναλυτικά*, Αθήνα 2003, 253 σελ.

—, "Η Ορθόδοξη Εκκλησία στην Οθωμανική αυτοκρατορία 1770 – 1821" (με τη συνεργασία της Μάχης Παΐζη–Αποστολοπούλου), *Ιστορία του Νέου Ελληνισμού, 1770 – 2000*, τ. 2, Β. Παναγιωτόπουλος (σχεδιασμός - διεύθυνση έκδοσης), Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα 2003, σ. 283–296.

—, "Η τύχη του Βολταίρου στην Ελλάδα. Νεότερα στοιχεία για τον 18ο αιώνα", *Επιστημονικό Συμπόσιο. Ευρώπη και Νέος Ελληνισμός*, Εταιρεία Σπουδών Νεοελληνικού Πολιτισμού, Αθήνα 2003, σ. 101–117 [= *Τα Ιστορικά* 19, τχ. 37 (Δεκέμβριος 2002), σ. 317–330].

—, "Εκδόσεις, περιλήψεις ή ευρετήρια; Διλήμματα και ψευδοδιλήμματα", *Ελληνικό Ινστιτούτο Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Σπουδών Βενετίας, Centre d'Études byzantines, Neo–Helléniques et Sud–est européennes EHESS. Σεμινάριο Εργασίας 2: Η ανάγκη και η τεχνική των επιτομών*, Βενετία 2003, σ. 15–29.

—, "'Σύνταγμα κατά στοιχείον" auctum" *Digesta. Επιστημονικό περιοδικό του Τμήματος Νομικής του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης*, 6 (2002) σ. 5-16.

Dimitris G. Apostolopoulos, "Vivre sous deux ordres juridiques: l'expérience des chrétiens de l'Empire ottoman", *Επετηρίς του Κέντρου Ερεύνης της Ιστορίας του Ελληνικού Δικαίου* [της Ακαδημίας Αθηνών] 37 (2003), σ. 133-140

Ρωξάνη Δ. Αργυροπούλου, *Ο νεοελληνικός ηθικός και πολιτικός στοχασμός. Από τον Διαφωτισμό στον Ρομαντισμό*, εκδόσεις Βάνιας, Θεσσαλονίκη 2003, 326 σελ.

—, *Ο Βενιαμίν Λέσβιος και η ευρωπαϊκή σκέψη του δεκάτου ογδόου αιώνα*, Κέντρο Νεοελληνικών Ερευνών, Αθήνα 2003, 325 σελ.

—, "*Ο Condillac στην Ελλάδα (18ος-19ος αι.)*", Università degli Studi di Napoli "L'Orientale", Dipartimento di Studi dell'Europa Orientale, *Ιταλοελληνικά. Rivista di cultura greco-moderna*, Atti del V Convegno Nazionale di Studi Neoelllenici, Napoli 1997-1998, σ. 167-180.

—, "Οι φιλοσοφικές αντιλήψεις του Θεόδωρου Καρούσου για τον ελληνισμό", Κέντρο Μελετών Ιονίου - Εταιρεία Ζακυνθιακών Σπουδών, *Πρακτικά Στ΄ Διεθνούς Πανιονίου Συνεδρίου*, Αθήνα 2002, σ. 59-68.

—, "VIII. Νεοελληνική φιλοσοφία. Η επικράτηση των νεωτερικών ιδεών", *Ιστορία του Νέου Ελληνισμού 1770-2000*, τ. 2ος, Β. Παναγιωτόπουλος (σχεδιασμός - διεύθυνση έκδοσης), Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα 2003, σ. 145-156.

— (βιβλιοκρισία), "Ο Αλέξανδρος Υψηλάντης υπό το φως μιας ανέκδοτης αλληλογραφίας. Gregori Ars και Constantin Svolopoulos (επιμ.), *Alexandre Ypsilanti. Correspondance inédite 1816-1828*, Institute for Balkan Studies αρ. 208, Θεσσαλονίκη 1999, 143 σελ.", *Νέα Εστία*, τόμος 153, τχ. 1775 (Απρίλιος 2003), σ. 706-708.

Roxani D. Argyropoulou, "L'image de l'Antiquité grecque dans l'Esquisse de Condorcet", *Dix-Huitième Siècle*, 35 (2003), σ. 455 -465.

— (βιβλιοκρισία), "L. G. Bénakis, *La philosophie post-byzantine, 17e-19e s. Recherches sur les sources* (en grec), Athènes, Paroussia, 2001, 255 p.", *Diotima*, 31 (2003), σ. 196.

Σπύρος Ι. Ασδραχάς, *Πατριδογραφήματα*, Προλεγόμενα Δημητρίου Χ. Σκλαβενίτη, Εταιρεία Λευκαδικών Μελετών, Αθήνα 2003, 452 σελ.

— με τη συνεργασία των Ν. Ε. Καραπιδάκη, Όλγας Κατσιαρδή-Hering, Ευτυχίας Δ. Λιάτα, Άννας Ματθαίου, Michel Sivignon, Traian Stoianovich, *Ελληνική οικονομική ιστορία ΙΕ΄-ΙΘ΄ αιώνας*, τόμος πρώτος. Τόμος δεύτερος, *Τεκμήρια*, επιμέλεια Ευτυχίας Δ. Λιάτα, Πολιτιστικό Ίδρυμα Ομίλου Πειραιώς, Αθήνα 2003 (80, 796 και 458 σελ.).

—, "Εικόνες από μια έκθεση", *Αρχειοτάξιο*, 5 (2003), σ. 11-13.

—, "Αρχειακές διαθεσιμότητες και ιστορικές πρακτικές", *Αρχειοτάξιο*, 5 (2003), σ. 177-182.

—, "Νίκος Γ. Σβορώνος (1911-1989). Μιά σκιαγραφία", *Ο Πολίτης*, τχ. 113 (Ιούλιος-Αύγουστος 2003), σ. 29-30.

—, "Προλεγόμενα" στο βιβλίο της Αλίκης Νικηφόρου, *Τα διαβατήρια του 19ου αι. των Αρχείων της Κέρκυρας*, Κέρκυρα 2003, σ. 11-13.

—, "Πρόλογος" στο βιβλίο του Γιώργου Γάτου, *Το μεγάλο πάθος του εκπαιδευτικού δημοτικισμού. 41 γράμματα του Γληνού στο Δελμούζο*, Αθήνα 2003, σ. 11-13.

—, "Πρόλογος" στό βιβλίο της Ευτυχίας Δ. Λιάτα, *Αργεία Γή. Από το τεριτόριο στο βιλαέτι*, ΚΝΕ/ΕΙΕ, αρ. 82, Αθήνα 2003, σ. 9-12.

—, "Αλληλογραφία και αφήγηση: διοικητικές αυθεντίες και διωκόμενοι (18ος-αρχές 19ου αι.", *Ο Πολίτης*, τχ. 109 (Μάρτιος 2003), σ. 43-47.

—, "Νεώτερος ελληνισμός και Ευρώπη: ορισμένα αυτονόητα" στα Πρακτικά του Επιστημονικού Συμποσίου *Ευρώπη και νέος ελληνισμός*, Εταιρεία Σπουδών Νεοελληνικού Πολιτισμού και Γενικής Παιδείας, Αθήνα 2003, σ. 35-43.

—, "Εισαγωγικά. Τουρκοκρατία – Λατινοκρατία. Οι γενικοί χαρακτήρες της ελληνικής ιστορίας, 1453-1770", *Ιστορία του νέου ελληνισμού*, Β. Παναγιωτόπουλος (σχεδιασμός - διεύθυνση έκδοσης), Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα 2003, σ. 17-38.

—, "Άγγελος Ελεφάντης ή η ιστορικότητα του Πολίτη", στο: *Για τη δεκαετία 1940-1950. Έξι ομιλίες για το βιβλίο του Άγγελου Ελεφάντη, "Μας πήραν την Αθήνα"*, Αθήνα 2003, σ. 15-19.

Ιόλη Βιγγοπούλου, Εισαγωγικό κείμενο και λήμματα στο: *Χαρακτικά και Χάρτες της Λευκάδας*, Δημόσια Βιβλιοθήκη Λευκάδας, Λευκάδα 2003, σ. 1-3, φυλ.10.

—, "Ταξιδεύοντας τον 16ο αιώνα" στο: *Το ταξίδι από τους αρχαίους έως και τους νεότερους χρόνους*, Επιστήμης Κοινωνία – Ειδικές Μορφωτικές Εκδηλώσεις, ΕΙΕ, Αθήνα 2003, σ. 137-168.

—, "Περιηγητές και Κύθηρα. Όψεις και αντικειμενικότητες, αυταπάτες και μυθοπλασίες για μια νέα αναζήτηση στην πρόσληψη ενός χώρου", στο: *Κύθηρα: Μύθος και Πραγματικότητα, Α'* Διεθνές Συνέδριο Κυθηραϊκών Μελετών (20-24 Σεπτεμβρίου 2000),

τ.ΙΙΙ, *Κοινωνία –Οικονομία,* Κύθηρα 2003, σ.49-62.

Ioli Vingopoulou, "Un alchimiste vagabond en Europe et au Proche Orient durant le XVIIe siècle" στο *Multicultural Science in the Ottoman Empire*, Ek. Ihsanoglou, K. Chatzis, Ef. Nicolaidis (eds.), De Diversis Astibus, Collection de Travaux de l'Académie Internationale d'Histoire des Sciences, Brepols Publishers, 2003, σ. 27-54.

—, "The Greek World as seen by Travellers, 15th-20th centuries. Historical Introduction" στο *Greek Civilization through the Eyes of Travellers and Scholars - From the Collection of Dimitris Contominas*, επιμ. Leonora Navari, Athens, Kotinos-Oak Knoll Press, 2003, σ. 28-63.

Γιώργος Ν. Βλαχάκης, Εισαγωγικό κείμενο στο: Κων. Σκορδούλης, Λία Χαλκιά (επιμ.), *Η συμβολή της Ιστορίας και Φιλοσοφίας των Φυσικών Επιστημών στη Διδασκαλία των Φυσικών Επιστημών,* ΠΤΔΕ, Πανεπιστήμιο Αθηνών, Αθήνα 2003, σ.133-134.

—, "Ισαάκ και Πιλάβιος. Ιστορία και παραμύθι", *στο ίδιο*, Αθήνα 2003, σ. 432-436.

— (κ.ά.), *Διαθεματικές προσεγγίσεις της γνώσης στο ελληνικό σχολείο*, επιμέλεια: Κώστας Αγγελάκος, Μεταίχμιο, Αθήνα 2003.

George N. Vlahakis, "Military science for the public benefit: the case of Hellenic Navy officers during the 19th century", in Konstantinos Chatzis and Efthymios Nicolaidis (eds), *Science, Technology and the 19th century state: The role of the army*, Athens 2003, p.163-170.

Δημήτρης Δημητρόπουλος, "Η κατάσταση των Ελλήνων. Ο πληθυσμός", *Ιστορία του Νέου Ελληνισμού 1770-2000. Η Οθωμανική κυριαρχία, 1770-1821*, Β. Παναγιωτόπουλος (σχεδιασμός - διεύθυνση έκδοσης), τ.1, τχ.1, Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα 2003, σ. 75-86.

Ευγενία Δρακοπούλου, "Αρχιτεκτονική –Ζωγραφική. Η θρησκευτική και η κοσμική τέχνη (1770-1821)", *Ιστορία του Νέου Ελληνισμού 1770-2000. Η Οθωμανική κυριαρχία, 1770-1821*, Β. Παναγιωτόπουλος (σχεδιασμός - διεύθυνση έκδοσης), τ.2, τχ.1, Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα 2003, σ. 239-266.

Eugénie Drakopoulou, "Les 'honorables archontes', donateurs à Kastoria post-byzantine", *Δελτίον της Χριστιανικής Αρχαιολογικής Εταιρείας*, περίοδος Δ΄, τόμος ΚΔ΄, Αθήνα 2003, σ. 267- 274.

Λουκία Δρούλια, "Ελληνική αυτοσυνειδησία. Μια πορεία γεμάτη λέξεις και σημασίες", *Ιστορία του Νέου Ελληνισμού*, Β. Παναγιωτόπουλος (σχεδιασμός - διεύθυνση έκδοσης), τ. Β΄, Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα 2003, σ. 39-54.

—, "Ο φιλελληνισμός. Φιλελεύθερο και ριζοσπαστικό κίνημα", *στο ίδιο*, τ. Γ΄, σ. 267-286.

—, "Ταξίδια, πλοία και περιηγητές", στο: *Το ταξίδι από τους αρχαίους έως και τους νεότερους χρόνους*, Επιστήμης Κοινωνία – Ειδικές Μορφωτικές Εκδηλώσεις, ΕΙΕ, Αθήνα 2003, σ. 7-13.

—, "*Η Εγκυκλοπαίδεια του Ελληνικού Τύπου, 1784-1974 :* Παρουσίαση ενός ερευνητικού προγράμματος και μερικές σκέψεις για τον τοπικό τύπο", στον τόμο ΓΑΚ-Αρχεία Νομού Σάμου. *Ο Τύπος στη Σάμο. Αναπαραστάσεις της τοπικής κοινωνίας, 19ος-20ός αιώνας*. Πρακτικά συνεδρίου (Σάμος, 9-10 Νοεμβρίου 2001), Αθήνα 2003, σ.13-21.

Λεωνίδας Καλλιβρετάκης, "Ένοπλα ελληνικά σώματα. Στη δίνη των ναπολεόντειων πολέμων 1798-1815", *Ιστορία του Νέου Ελληνισμού 1770-2000. Η Οθωμανική κυριαρχία, 1770-1821*, Β. Παναγιωτόπουλος (σχεδιασμός - διεύθυνση έκδοσης), τ.1, Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα 2003, σ. 185-198.

Γιάννης Καράς, *Η ελληνική σκέψη και ο ενιαίος ευρωπαϊκός χώρος*, Δαίδαλος / Ζαχαρόπουλος, 2003, 174 σελ.

—, "Εισαγωγή", Συντονισμός, επιστημονική επιμέλεια του *Ιστορία και Φιλοσοφία των Επιστημών στον ελληνικό χώρο (17ος-19ος αι.)*, ΕΙΕ/ΚΝΕ - Μεταίχμιο, Αθήνα 2003, 781 σελ.

—, "Η επιστημονική σκέψη κατά την περίοδο της νεοελληνικής αναγέννησης", *στο ίδιο*, σ. 45-101.

—, "Έργα εγκυκλοπαιδικής ύλης", *στο ίδιο*, σ. 637-647.

—, "Τα προεπαναστατικά περιοδικά", *στο ίδιο*, σ. 648-737.

—, "Η ελληνική σύνθεση κατά την περίοδο της Νεοελληνικής Αναγέννησης - διαπιστώσεις, σκέψεις, προβληματισμοί", στα *Πρακτικά* του 2ου Πανελληνίου Συνεδρίου *Η συμβολή της Ιστορίας της Φιλοσοφίας των Φυσικών Επιστημών στη διδασκαλία των Φυσικών Επιστημών*, που οργάνωσε το Παιδαγωγικό Τμήμα του Πανεπιστημίου Αθηνών (Αθήνα, 8-11 Μαΐου 2003), Αθήνα 2003, σ. 73-80.

—, "Οι πνευματικές παραδόσεις ισχυρός παράγοντας βαλκανικής συνεργασίας", *Αιολικά Γράμματα, Αίμος*, 201(2003), σ. 77-60.

Πασχάλης Μ. Κιτρομηλίδης, *The Idea of European Community in History. Conference Proceedings*, επιμ. Π.Μ. Κιτρομηλίδη, Κ. Σβολόπουλου, Ε. Χρυσού, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών και Κέντρο Εκπαιδευτικής Έρευνας, Αθήνα 2003, τόμος Α΄, 289 σελ.

—, "The Enlightenment and European Identity", *στο ίδιο*, σ. 191-198.

—, "Οι δυτικές πηγές των αντιδυτικών επιχειρηματολογιών στην ελληνική παιδεία", *Ευρώπη και νέος ελληνισμός*, Εταιρεία Σπουδών Σχολής Μωραΐτη, Αθήνα 2003, σ. 61-67.

—, "Η παρουσία της Κύπρου στον χάρτη των κοινωνικών επιστημών. Η συμβολή του Ιωάννη Περιστιάνη", *Κοινωνικές επιστήμες και πρωτοπορία στην Ελλάδα 1950-1967*, επιμ. Ιωάννα Λαμπίρη-Δημάκη, Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών, Αθήνα 2003, σ. 511-517.

—, "Ρήγας Βελεστινλής. Το όραμα και η πολιτική του πράξη", *Ιστορία του Νέου Ελληνισμού 1770-2000. Η Οθωμανική κυριαρχία, 1770-1821*, Β. Παναγιωτόπουλος (σχεδια-

σμός - διεύθυνση έκδοσης), τ.1, τχ.1, Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα 2003, σ. 215-226.

—, "Η πολιτική σκέψη του νεοελληνικού Διαφωτισμού", *Ιστορία του Νέου Ελληνισμού 1770-2000. Η Οθωμανική κυριαρχία, 1770-1821*, Β. Παναγιωτόπουλος (σχεδιασμός - διεύθυνση έκδοσης), τ.2, Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα 2003, σ. 27-38.

Paschalis M. Kitromilides, *From Republican Polity to National Community. Reconsiderations of Enlightenment Political Thought*, edited by Paschalis M. Kitromilides, Voltaire Foundation, Οξφόρδη 2003, [=*Studies on Voltaire and the Eighteenth Century* 2003:09], vii+257 σελ.

—, "The Enlargement of International Society: Culture versus Anarchy and Greece's Entry into International Society by Yannis A. Stivachtis", *Mediterranean Historical Review*, τόμ. 16 (2001), p. 85-86.

—, "In the Pre-Modern Balkans...: Loyalties, Identities, Anachronisms", *Greece and the Balkans. Identities, Perceptions and Cultural Encounters since the Enlightenment*, επιμ. Dimitris Tziovas, Aldershot, Ashgate, 2003, p. 19-29.

—, "An Enlightenment Perspective on Balkan Cultural Pluralism. The Republican Vision of Rhigas Velestinlis", *History of Political Thought*, vol. XXIV (2003), p. 465-479.

—, "From Subservience to Ambivalence. Modern Greek Attitudes toward the Classics", *The Impact of Classical Greece on European and National Identities*, επιμ. Margriet Haagsma κ.ά., J. C. Gieben, Amsterdam 2003, σ. 47-53.

Ευτυχία Λιάτα, *Αργεία γη: Από το τεριτόριο στο βιλαέτι (τέλη 17ου, αρχές 19ου αι.)*, ΚΝΕ/ΕΙΕ, Αθήνα 2003, 137 σελ. Βραβείο Πολιτισμού 2003 της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Αργολίδας.

—, *Ελληνική Οικονομική Ιστορία ιε'-ιθ' αιώνας*, τ. 2, *Τεκμήρια*, Επιμέλεια Ε. Λιάτα, ΠΙΟΠ, Αθήνα 2003, 455 σελ.

—, "Φοροδοτική ικανότητα και φορολογική συμπεριφορά στο Άργος πριν την Επανάσταση του '21", *Δαναός*, τ. 3, Άργος 2003, σ. 65-74.

—, "Οι Κοινότητες. Ένας θεσμός με πολλές όψεις", *Ιστορία του Νέου Ελληνισμού 1770-2000*, Β. Παναγιωτόπουλος (σχεδιασμός - διεύθυνση έκδοσης), Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα 2003, τ. 2, σ. 309-324.

Φλορίν Μαρινέσκου (συνεργασία με Maria Rafaila), "Το ελληνικό έντυπο στη Ρουμανία", στα Πρακτικά του Διεθνούς Συνεδρίου *Το έντυπο ελληνικό βιβλίο, 15ος-19ος αι.* (Δελφοί, 16-20 Μαΐου 2001), Αθήνα 2003, σ. 265-278.

—, "Ο θάσιος τυπογράφος Δούκας Σοτίριοβιτσι", στα Πρακτικά του Διεθνούς Συνεδρίου *Η Καβάλα και τα Βαλκάνια. Από την αρχαιότητα μέχρι σήμερα* (Καβάλα 2001), τόμος Α΄, Καβάλα 2004, σ. 295-306.

—, "Σχετικά με τα μετόχια του Αγίου ΄Ορους στη Ρουμανία. Η περίπτωση των μονών Βατοπαιδίου καί Ιβήρων", στον τόμο *Inchinare lui Petre S. Nasturel la 80 de ani*, Βραΐλα 2003, σ. 627-629.

Παναγιώτης Μιχαηλάρης, "Το Ελληνικό προξενικό πρακτορείο Κυθήρων", *Κύθηρα: Μύθος και πραγματικότητα, Πρακτικά Α΄ Διεθνούς Συνεδρίου Κυθηραϊκών Μελετών*, τ. 3, Κύθηρα 2003, σ. 279-287.

—, "Ίχνη αλατιού στη λεσβιακή λογοτεχνία", Πρακτικά συνεδρίου *Salt and salinas as natural resources and alternative poles for local development* (Μυτιλήνη-Πολυχνίτος Μυτιλήνης, 29 Νοεμβρίου - 1 Δεκεμβρίου 2002), Μυτιλήνη 2003, σ. 174-179.

—, "Αλή πασάς των Ιωαννίνων. Τα όρια της περιφερειακής αυτονομίας", *Ιστορία του Νέου Ελληνισμού 1770-2000*, Β. Παναγιωτόπουλος (σχεδιασμός - διεύθυνση έκδοσης), τ. 1, Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα 2003, σ. 257-272.

Ευαγγελία Μπαλτά, "Πρακτικές επιτομών στο οθωμανικό αρχειακό υλικό", στον τόμο: *Η ανάγκη και η τεχνική των επιτομών. Nécessité et technique des regestes*, Σεμινάριο εργασίας "Μεθοδολογία έκδοσης, κατάσταση και προοπτικές της έρευνας των μεταβυζαντινών Αρχείων / Méthodologie d'édition, état et perspectives de la recherche des archives post–byzantines"-2 (Βενετία, 7-8 Δεκεμβρίου 2001), Ελληνικό Ινστιτούτο Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Σπουδών Βενετίας, École des Hautes Etudes en Sciences Sociales (Centre d'Études Byzantines, Néo–helléniques et Sud–Est Européennes), Βενετία 2003, σ. 57-71.

Evangelia Balta, " 'Gerçi Rum isekde rumca bilmez'. The adventure of an identity of the triptych: vatan, religion and language", *Türk Kültürü Incelemeleri Dergisi. The Journal of Turkish Cultural Studies*, 8 (2003), Kocav, Istanbul 2003, p. 25-44.

—, "*Ottoman Archives in Greece*", Balkanlar ve Italya'da Şehir ve Manastır Arşivlerindeki Türkçe Belgeler Semineri *(16-17 Kasím 2000), Türk Tarih Kurumu Basímevi, Ankara 2003, p. 15-24.*

—, "Dealing with Cultural Difference: 'Asia Minor Refugee' and 'Muslim Minority' Folklore Studies in Greece", ανακοίνωση, με τη συνεργασία του Ε. Παπαταξιάρχη, *VI. Milletlerarası Türk Halk Kültürü Kongresi. Son Elli Yılda Türkiye Dışındaki Türk Halk Kültürü Çalışmaları Seksiyon Bildirileri*, Ankara 2002, p. 38-53.

— (σε συνεργασία με τους Nükhet Adiyeke και Nuri Adiyeke), "The Poll Tax in the Years of the Gretan War. Symbol of Submission and Mechanisms of Avoidance", *Θησαυρίσματα*, 31 (2001), σ. 323-359.

Ευθύμιος Νικολαΐδης, "Οι επιστήμες στο Βυζάντιο: η ιστορική παράδοση του νεώτερου ελληνισμού", *Ιστορία και φιλοσοφία των επιστημών στον ελληνικό χώρο, 17ος-19ος αι.*, επιμέλεια: Γιάννης Καράς, ΕΙΕ/ΚΝΕ - Μεταίχμιο, Αθήνα 2003, σ. 26-44.

—, "Τα επιστημονικά όργανα στη νεώτερη Ελλάδα", *στο ίδιο*, σ. 556-562.

—, "Ιστοριογραφία των επιστημών στη νεώτερη Ελλάδα", *Η συμβολή της ιστορίας και φιλοσοφίας των φυσικών επιστημών στη διδασκαλία των φυσικών επιστημών* (Κων. Σκορδούλης, Λία Χαλκιά, επιμ.), ΠΤΔΕ, Πανεπιστήμιο Αθηνών, Αθήνα 2003, σ. 81-86.

—, "Ελληνική αστρονομία και χριστιανική κοσμολογία", στα Πρακτικά του Δ΄ Πανελληνίου Συνεδρίου *Αρίσταρχος ο Σάμιος*, [Σάμος] 2003, σ. 179-190.

Efthymios Nicolaïdis, "La transmissione dell'astronomia araba nel mondo bizantino", *Storia della* scienza, ed. in chief Sandro Pertuccioli, Roma, Istituto della Enciclopedia Italiana, 10 v., 2001-, v. III, 2002, p. 307-312.

—, "Verbiest, Spathar and Chrysanthos: the spread of Verbiest's science to Eastern Europe", *The History of the Relations between the Low Countries and China in the Qing Era (1644-1911)*, Ed. by W.F. Vande Walle and N. Golvers, Leuven Chinese Studies XIV, Leuven University Press / Ferdinand Verbiest Foundation, Leuven 2003, p. 37-57.

—, E. Ihsanoglu K. Chatzis, E. Nicolaïdis (eds), *Multicultural science in the Ottoman Empire*, Brepols, Turnhout-Belgium 2003, 248 p.

—, K. Chatzis et E. Nicolaïdis (eds), *Science, technology and the 19th century State : the role of the army,* NHRF-LATTS / CNRS, Athens 2003, 170 p.

Ευδοκία Ολυμπίτου (σε συνεργασία με την Κατερίνα Κορρέ-Ζωγράφου), *Άνθρωποι και παραδοσιακά επαγγέλματα σε νησιά του Αιγαίου*, εκδ. Ίδρυμα Μείζονος Ελληνισμού, Αθήνα 2003, 311 σελ.

—, "Τεχνικές και επαγγέλματα. Μία εθνολογική προσέγγιση", *Ιστορία του Νέου Ελληνισμού 1770-2000. Η Οθωμανική κυριαρχία, 1770-1821*, Β. Παναγιωτόπουλος (σχεδιασμός - διεύθυνση έκδοσης), τ.1, Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα 2003, σ. 305-316.

—, "Η εισαγωγή του καταδυτικού σκάφανδρου στη σπογγαλιεία της Καλύμνου", περ. *Τα Ιστορικά*, τχ. 38 (2003), σ. 163-186.

—, "Ένα οδοιπορικό στη Σαρία της Καρπάθου: Ο χώρος και οι άνθρωποι", *Πρακτικά του Β΄ Διεθνούς Συνεδρίου Καρπαθιακής Λαογραφίας*, Αθήνα 2003, σ. 511-527.

Μάχη Παϊζη–Αποστολοπούλου, "Από τα *Regestes* στις *Επιτομές*. Η εμπειρία από την καταγραφή των μεταβυζαντινών πατριαρχικών πράξεων", στον τόμο *Η ανάγκη και η τεχνική των επιτομών. Nécessité et technique des regestes*, Σεμινάριο εργασίας "Μεθοδολογία έκδοσης, κατάσταση και προοπτικές της έρευνας των μεταβυζαντινών Αρχείων / Méthodologie d'édition, état et perspectives de la recherche des archives post–byzantines"-2 (Βενετία, 7-8 Δεκεμβρίου 2001), Ελληνικό Ινστιτούτο Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Σπουδών Βενετίας, École des Hautes Etudes en Sciences Sociales (Centre d'Études Byzantines, Néo–helléniques et Sud–Est Européennes), Βενετία 2003, σ. 41–54.

—, "Η Ορθόδοξη Εκκλησία στην Οθωμανική Αυτοκρατορία, 1770–1821" (σε συνεργασία με τον Δημ. Αποστολόπουλο), *Ιστορία του Νέου Ελληνισμού 1770-2000*, Β. Παναγιωτόπουλος (σχεδιασμός - διεύθυνση έκδοσης), τ. 2, Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα 2003, σ. 283–296.

Machi Paizi–Apostolopoulou, "Du charisticariat et des droits patriarcaux à l'exarchie patriarcale, Survivances et transformations des institutions byzantines", *Επετηρίς του Κέντρου Ερεύνης της Ιστορίας του Ελληνικού Δικαίου* [της Ακαδημίας Αθηνών] 37 (2003), σ. 113-120.

Βασίλης Παναγιωτόπουλος (σχεδιασμός - διεύθυνση έκδοσης), *Ιστορία του Νέου Ελληνισμού 1770-2000*, τ. 1-3, Αθήνα 2003.

—, "Προλογικό σημείωμα", *Ιστορία του Νέου Ελληνισμού 1770-2000*, Β. Παναγιωτόπουλος (σχεδιασμός - διεύθυνση έκδοσης), τ. 1, Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα 2003, σ. 9-16.

—, "Η Φιλική Εταιρεία", *Ιστορία του Νέου Ελληνισμού 1770-2000*, Β. Παναγιωτόπουλος (σχεδιασμός - διεύθυνση έκδοσης), τ. 3, Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα 2003, σ. 9-32.

—, "Κώδικος τύχαι", (βιβλιοκρισία στο Μάχη Παΐζη Αποστολοπούλου - Δ. Αποστολόπουλος, *Αφιερώματα και δωρεές τον 16ο αιώνα στη Μ. Εκκλησία. Θεσμικές όψεις της ευσέβειας*, Αθήνα 2002), περ. *Τα Ιστορικά*, 38 (2003), σ. 245-248.

Ουρανία Πολυκανδριώτη, "Η αυτοβιογραφία της Ελισάβετ Μουτζάν-Μαρτινέγκου", περ. *Περίπλους*, έτος 18, τχ. 51 (2002), αφιέρωμα στην Ελισάβετ Μουτζάν-Μαρτινέγκου, σ. 59-67.

—, "Μνήμη και ταυτότητα. Παρατηρήσεις σε ορισμένα κείμενα της ελληνικής διασποράς στη Γαλλία, τον 20ό αιώνα", περ. *Σύγκριση / Comparaison*, 13 (2002), σ. 105-119.

— (συνέντευξη σε συνεργασία με τον Γιώργο Τόλια και μετάφραση από τα γαλλικά), "Δεκαοκτώ ερωτήσεις στον Roland Mortier", στο: Roland Mortier, *Φώτα του ευρωπαϊκού δέκατου όγδοου αιώνα*, ΚΝΕ/ΕΙΕ, σειρά: Ετήσια Διάλεξη "Κ.Θ. Δημαράς"-7, Αθήνα 2003, σ. 102-189.

Ourania Polycandrioti, "Le corps en métamorphose et l'errance dans deux romans grecs du XIXe siècle: *Le Singe Xouth* de Pitzipios et *La Papesse Jeanne* de Roïdis", in *Cahiers du Centre Interdisciplinaire de Méthodologie (CIM)*, no. 6 consacré à "L'expérience du corps: rapport ou rupture avec la tradition", Publications de l'Université de Bordeaux-3, 2003, p. 37-46.

Γιάννης Σαΐτας (σε συνεργασία με την Κορνηλία Ζαρκιά), "Αλατότοποι στη Μέσα και στην Έξω Μάνη. Τεχνογνωσία και προοπτικές διαχείρισης", Πρακτικά του Τελικού Συνεδρίου του Ευρωπαϊκού Προγράμματος ALAS (Ecos-Ouverture, 1999-2002) *Το αλάτι και οι αλυκές ως φυσικοί πόροι και ως εναλλακτικοί πόλοι τοπικής ανάπτυξης* (Μυτιλήνη, 29 Νοεμβρίου – 1 Δεκεμβρίου 2002), Πανεπιστήμιο Αιγαίου, Μυτιλήνη 2003, σ. 146 -172.

Ευρυδίκη Σιφναίου, "Ο επιχειρηματίας ως ερασιτέχνης κινηματογραφιστής ή όταν ο ελεύθερος χρόνος γίνεται Ιστορία", στο: *Τεκμήρια Βιομηχανικής Ιστορίας. Πρακτικά Γ΄ Πανελλήνιας Επιστημονικής Συνάντησης* (Ερμούπολη, 20-22 Οκτωβρίου 2000), Χρ. Αγριαντώνη-Λ. Παπαστεφανάκη επιμ., Αθήνα 2002, σ. 232-239.

—, "Το εμπορικό ταξίδι από το Αιγαίο στη Νότια Ρωσία τον 19ο αιώνα", στο: *Το ταξίδι από τους αρχαίους έως και τους νεότερους χρόνους*, Επιστήμης Κοινωνία – Ειδικές Μορφωτικές Εκδηλώσεις, ΕΙΕ, Αθήνα 2003, σ. 111-119.

Τριαντάφυλλος Σκλαβενίτης, "Ανθολόγια και 'συνθετικές' εκδόσεις λειτουργικών βιβλίων (16ος-19ος αι.)", στα Πρακτικά του Διεθνούς Συνεδρίου *Το έντυπο ελληνι-*

κό βιβλίο, 15ος-19ος αιώνας (Δελφοί, 16-20 Μαΐου 2001), Αθήνα 2003, σ. 181-194.

—, "Πραγματώσεις και αιτούμενα στην ιστορία του ελληνικού βιβλίου", *στο ίδιο*, σ. 39-43.

—, "Προσφώνηση στα εγκαίνια της Έκθεσης *Τα Κέντρα του Ελληνικού Βιβλίου (15ος-19ος αιώνας): τυπογράφοι, εκδότες, σήματα και εμβλήματα*", *στο ίδιο*, σ. 40-42.

— (σε συνεργασία με τον Κ. Σ. Στάικο), "Προσφώνηση" [στην καταληκτήρια συνεδρία], *στο ίδιο*, σ. 647-651.

—, "Τριάντα χρόνια *Μνήμονας*. Μιά συζήτηση του Στρατή Μπουρνάζου με τον Τριαντάφυλλο Σκλαβενίτη, τη Χριστίνα Κουλούρη και τον Βαγγέλη Καραμανωλάκη". Αναδημοσίευση από την εφημ. *Αυγή*, 12 Οκτωβρίου 2003, περ. *Μνήμων*, 25 (2003).

—, "Παρουσίαση του βιβλίου: Σπύρος Ι. Ασδραχάς, *Πατριδογραφήματα*, Προλεγόμενα Δημητρίου Χ. Σκλαβενίτη, Αθήνα, Εταιρεία Λευκαδικών Μελετών, 2003, 8ο μικρό, 501 σ.", περ. *Μνήμων* 25 (2003).

—, "20 χρόνια Ιστορικό Αρχείο Ελληνικής Νεολαίας": Τριαντάφυλλος Σκλαβενίτης, "Διαδρομές του ΙΑΕΝ", Γιάννης Γιαννουλόπουλος, "Το μέρος και το όλον της έρευνας", Σπύρος Ασδραχάς, "Οι θεωρητικές προϋποθέσεις", Φίλιππος Ηλιού, "Ένα νέο ερευνητικό πεδίο". Αφιέρωμα της εφημ. *Αυγή*, 14 Δεκεμβρίου 2003, με επιμέλεια Στρατή Μπουρνάζου. Αναδημοσίευση: περ. *Μνήμων*, 25 (2003).

—, "Άγγελος Σικελιανός (1884-1951) [βιογραφικό σημείωμα]", Δημόσια Βιβλιοθήκη Λευκάδας, *Δύο Χειρόγραφα ποιήματα του Άγγελου Σικελιανού γραμμένα το 1940*, πολύπτυχο, Λευκάδα 2003.

Αλεξάνδρα Σφοίνη, *Ξένοι συγγραφείς μεταφρασμένοι ελληνικά, 15ος-17ος αι.*, Πρόλογος Εμμ. Ν. Φραγκίσκου, ΚΝΕ/ΕΙΕ-84, Αθήνα 2003, 245 σελ.

—, "Μεταφράσεις και λεξικά του ελληνικού Διαφωτισμού: γαλλική γλωσσομάθεια, πολιτισμικές μεταφορές και διαμόρφωση του λεξιλογίου", στα Πρακτικά του Διεθνούς Συνεδρίου *Το έντυπο ελληνικό βιβλίο, 15ος-19ος αιώνας* (Δελφοί, 16-20 Μαΐου 2001), Αθήνα 2003, σ. 379-396.

—, "Γλωσσικές και ιδεολογικές αντιπαραθέσεις στις πρώτες ιδιωτικές εφημερίδες της Σάμου (1897-1900). Το *Φώς* του δημοτικιστή Γ. Ν. Καρατζά", Πρακτικά Συνεδρίου *Ο τύπος στη Σάμο: αναπαραστάσεις της τοπικής κοινωνίας (19ος-20ός αιώνας)*, Αθήνα 2003, σ. 87-96.

Άννα Ταμπάκη, "Οι δραματουργικές αντιλήψεις στο έργο της Μαρτινέγκου", περ. *Περίπλους*, έτος 18, τχ. 51 (2002), αφιέρωμα στην Ελισάβετ Μουτζάν-Μαρτινέγκου, σ. 82-98.

—, "Η πρόσληψη του Vittorio Alfieri από τον ελληνικό Διαφωτισμό: Αισθητικές & μεταφραστικές καινοτομίες στην Κέρκυρα, 1826-1827" στον τόμο *Italoelleniká Rivista di cultura greco-moderna*, τ. VI. Atti del V Convegno Nazionale di Studii Neoellenici (Napoli, 15-18 maggio 1997), Napoli 1997-1998 [=2002], σ. 225-242.

—, "Ο 'Πρώτος Ναύτης' του Salomon Gessner στο πλαίσιο του νεοελληνικού Δια-

φωτισμού", [Πρακτικά] *Α΄ Διεθνές Συνέδριο Κυθηραϊκών Μελετών. Κύθηρα: Μύθος και πραγματικότητα*, γενική επιμέλεια: Αθανασία Γλυκοφρύδη-Λεοντσίνη, τόμος Ε΄, *Συμβολικά Κύθηρα*, επιμέλεια: Γιώργος Λεοντσίνης – Άννα Ταμπάκη, Ελεύθερο Ανοικτό Πανεπιστήμιο Κυθήρων, Κύθηρα 2003, σ. 353-365 (με περίληψη στα γαλλικά).

—, "'Μύθος' και 'ιστορία' στην ελληνική δραματουργία του 18ου και του αρχόμενου 19ου αιώνα: Ιδεολογικές και αισθητικές διαπλοκές", Ευρωπαϊκό Πολιτιστικό Κέντρο Δελφών. *IX Διεθνής Συνάντηση Αρχαίου Ελληνικού Δράματος "Περί Ιστορίας και Μύθων» Πρακτικά Συμποσίου / European Cultural Centre of Delphi. IX International Meeting on Ancient Greek Drama "On History and Myths" Symposium Proceedings* [Αθήνα 2003], σ. 139-151.

— (βιβλιοκρισία), *Comparative Literature. Issues and Methods / La Littérature comparée. Questions et méthodes*. Editor: Lisa Block de Behar, Montevideo 2000, σελ. 272", βιβλιο-συγκρίσεις, περ. *Σύγκριση/Comparaison*, τχ. 13(2002), σ. 273-277.

Anna Tabaki, "Les Lumières néo-helléniques. Un essai de définition et de périodisation", *The Enlightenment in Europe, Les Lumières en Europe, Aufklärung in Europa. Unity and Diversity, Unité et Diversité, Einheit und Vielfalt*. Edited by /édité par / hrsg. von Werner Schneiders avec l'introduction générale de Roland Mortier, [European Science Foundation] Concepts et Symboles du Dix-huitième Siècle Européen, Concepts and Symbols of the Eighteenth Century in Europe, BWV-Berliner Wissenschafts Verlag 2003, σ. 45-56.

—, "Du théâtre philosophique au drame national: étude du lexique politique à l'ère des révolutions. Le cas grec", στον τόμο *From republican polity to national community. Reconsiderations of Enlightenment political thought* edited by Paschalis M. Kitromilides, *SVEC* 2003:09, Voltaire Foundation, Oxford 2003, σ. 62-85.

—, "Greece", *Encyclopedia of the Enlightenment*, Alan Charles Kors Editor in Chief, Volume 2, Oxford University Press, 2003, σ. 157-160.

—, "Kaztaltowanie sie 'ducha naradowego' w Grecji: ambiwalencje kulturowe I estetyczne", *Antyk Romantyko´w - model europejski i wariant polski Rekonesans*, pod redakcja Marii Kalinowskiej I Bogny Paprockiej-Podlasiak, Torun' 2003, σσ. 41-48.

Γιώργος Τόλιας, "Η κατάσταση των Ελλήνων. Α΄: Η συγκρότηση του ελληνικού χώρου, 1770-1821", *Ιστορία του Νέου Ελληνισμού 1770-2000*, Β. Παναγιωτόπουλος (σχεδιασμός-διεύθυνση έκδοσης), τ.1, *Ελληνικά Γράμματα*, Αθήνα 2003, σ. 59-74.

—, "Η ελληνική αρχαιολογία: οι αρχαιότητες στο προσκήνιο", *Ιστορία του Νέου Ελληνισμού 1770-2000*, Β. Παναγιωτόπουλος (σχεδιασμός-διεύθυνση έκδοσης) τ. 2, *Ελληνικά Γράμματα*, Αθήνα 2003, σ. 159-178.

—, "Ελληνομάθεια, αρχαιογνωσία και εθνική κληρονομιά: το ελληνικό προεπαναστατικό ενδιαφέρον για τις αρχαιότητες", περ. *Αρχαιολογία*, 89(2003), σ. 8-14.

—, "Το θέατρο της μνήμης: συγκρότηση και λειτουργίες του πρώιμου δυτικού συλλεκτισμού", *Το Ταξίδι από τους αρχαίους στους νεώτερους χρόνους*, Επιστήμης Κοινωνία, Ειδικές Μορφωτικές Εκδηλώσεις, ΕΙΕ, Αθήνα 2003, σ. 59-83.

—-, "Εισαγωγή: η ευρωπαϊκή διάσταση της Κύπρου μέσα από τη μαρτυρία των

χαρτών", *Γλυκεία Χώρα Κύπρος: Η Ευρωπαϊκή χαρτογραφία της Κύπρου (15ος-19ος αιώνας)* από τη συλλογή της Σύλβιας Ιωάννου, Κατάλογος έκθεσης, Αθήνα, 2003, σ. 25-28 (αγγλική μετάφραση στις σ. 29-32). *Στο ίδιο*, εισαγωγικά κείμενα των πέντε ενοτήτων του Καταλόγου, σελ. 36-39, 82-85, 118-121, 166-169 και 194-197.

— (μετάφραση), Roland Mortier, *Φώτα του ευρωπαϊκού 18ου αιώνα*, σειρά ετήσιες διαλέξεις Κ.Θ.Δημαρά, ΚΝΕ/ΕΙΕ, Αθήνα 2003, σ. 17-57. *Στο ίδιο* (σε συνεργασία με την Ουρανία Πολυκανδριώτη), "Δεκαοκτώ ερωτήσεις στον Roland Mortier", σ. 103-147.

George Tolias, "Erudite Pleasures: Two Portable Painted Maps in Greek Collections", *Μουσείο Μπενάκη*, 2(2002), p. 89-109.

Μαρία-Χριστίνα Χατζηϊωάννου, "Εισαγωγή", στο βιβλίο της Λουκίας Πιστικίδου, *Αναμνήσεις. Προύσα προσφυγιά και ένα επίμετρο*, Αθήνα 2003, σ. 15-21.

—, "Ξαναδιαβάζοντας την ιστορία των εθνικών ευεργετών", ανακοίνωση στο συνέδριο αφιερωμένο στον *Νικόλαο Γιαγτζή* (Άμφισα, 30 Νοεμβρ.- 2 Δεκ. 2001). Δημοσιευμένη ανακοίνωση στο: Δρόσος Κραβαρτόγιαννος (επιμ.), *Συνέδριο Νικόλαος Γιαγτζής*, Δήμος Αμφίσσης- Γιάγτζειος Επαγγελματική Σχολή, Άμφισσα 2003, σ. 163-172.

—, "Για μια ιστορία των λεωφορείων στην Αθήνα", στο λεύκωμα: *1952- 2002. 50 Χρόνια Αστικά Λεωφορεία σε κάθε γειτονιά*, Αθήνα 2002, σ. 70-83

Ανακοινώσεις ερευνητών του ΚΝΕ

Δημήτρης Γ. Αποστολόπουλος, "Ανασυγκρότηση της έννομης τάξης και απόπειρες κωδικοποιήσεων στην πρώιμη μεταβυζαντινή περίοδο", εισήγηση στο Μεταπτυχιακό Σεμινάριο Ιστορίας του Δικαίου με θέμα: *Κωδικοποιήσεις* (Πανεπιστήμιο Αθηνών, 24 Φεβρουαρίου 2003).

—, "Η επιστολογραφία του Αλέξανδρου και του Νικόλαου Μαυροκορδάτου: το πρόβλημα της πατρότητας 43 επιστολικών κειμένων", ανακοίνωση στο Επιστημονικό Συμπόσιο του Κέντρου Ερεύνης του Μεσαιωνικού και Νέου Ελληνισμού της Ακαδημίας Αθηνών με θέμα: *Νεοελληνική Επιστολογραφία, 16ος – 19ος αιώνας* (Αθήνα, 20–21 Μαρτίου 2003).

—, "Ζώντας κάτω από δύο τάξεις δικαίου: η εμπειρία των χριστιανών της οθωμανικής αυτοκρατορίας", ανακοίνωση στο Διεθνές Συνέδριο του Ευρωπαϊκού Κέντρου Δημοσίου Δικαίου με θέμα: *Πολιτισμοί και Δημόσιο Δίκαιο* (Αθήνα, 17–19 Απριλίου 2003).

—, "'Discuter sur le sexe des anges'. Une lettre patriarcale adressée à Gabriel Seviros et à Maxime Margounios", ανακοίνωση στη Διεθνή Συνάντηση *Ο μητροπολίτης Φιλαδελφείας Γαβριήλ Σεβήρος και η εποχή του [Gavriil Seviros, arcivescovo di Filadelfia a Venezia, e la sua epoca]*, που οργάνωσε το Istituto Ellenico για να τιμήσει τη μνήμη του Μανούσου Μανούσακα (Βενετία, 26 Σεπτεμβρίου 2003).

—, "Για τις απαρχές της Φαναριώτικης κοινωνίας", ανακοίνωση στην Ημερίδα του Ιονίου Πανεπιστημίου με θέμα: *Το φαναριώτικο τραγούδι* (Κέρκυρα, 5 Δεκεμβρίου 2003).

Ρωξάνη Δ. Αργυροπούλου (σε συνεργασία με τον Π. Μ. Κιτρομηλίδη), "Ο Αιολικός Διαφωτισμός", ανακοίνωση στο Ε΄ Διεθνές Συνέδριο Ιστορίας *Μυτιλήνη και Κυδωνίες. Μια αμφίδρομη σχέση στο βορειοανατολικό Αιγαίο*, που οργανώθηκε από το ΚΝΕ/ΕΙΕ, την Εταιρεία Λεσβιακών Μελετών και το Κέντρο Μικρασιατικών Σπουδών (Μυτιλήνη, 6-10 Οκτωβρίου 2003).

Σπύρος Ασδραχάς, "Αλληλογραφία και αφήγηση: διοικητικές αυθεντίες και διωκόμενοι (18ος-αρχές 19ου αι.)", ανακοίνωση στο Επιστημονικό Συμπόσιο του Κέντρου Ερεύνης του Μεσαιωνικού και Νέου Ελληνισμού της Ακαδημίας Αθηνών με θέμα: *Νεοελληνική Επιστολογραφία, 16ος – 19ος αιώνας* (Αθήνα, 20–21 Μαρτίου 2003).

Ιόλη Βιγγοπούλου, "Μέγαρα και Μεγαρίδα: Η αντίστροφη αφήγηση των περιηγητών", διάλεξη (Μέγαρα, Ιανουάριος 2003).

—, "Οδοιπόρος και προσκυνητής στους δρόμους της Ανατολής τον 16ο αι.", ομιλία στον Κύκλο Διαλέξεων: Επιστήμης Κοινωνία με θέμα: *Το ταξίδι από τους αρχαίους έως τους νεότερους χρόνους*, (Αθήνα, ΕΙΕ, Απρίλιος 2003).

—, "Ταξιδιώτες στο βορειοανατολικό Αιγαίο: οδοιπορίες, πλεύσεις και συναντήσεις αδιασταύρωτες" ανακοίνωση στο Ε΄ Διεθνές Συνέδριο Ιστορίας *Μυτιλήνη και Κυδωνίες. Μια αμφίδρομη σχέση στο βορειοανατολικό Αιγαίο*, που οργανώθηκε από το ΚΝΕ/ΕΙΕ, την Εταιρεία Λεσβιακών Μελετών και το Κέντρο Μικρασιατικών Σπουδών (Μυτιλήνη, 6-10 Οκτωβρίου 2003).

Γιώργος Βλαχάκης, "Η αναζήτηση της επιστημονικής γνώσης στο πνευματικό Ελντοράντο της Βενετίας", ανακοίνωση στο Συνέδριο *Βυζάντιο-Βενετία-Νεώτερος Ελληνισμός. Μια περιπλάνηση στον κόσμο της ελληνικής επιστημονικής σκέψης* (Αθήνα, ΕΙΕ, 7-8 Νοεμβρίου 2003).

Δημήτρης Δημητρόπουλος, "Αστικές λειτουργίες στις νησιωτικές κοινωνίες των Κυκλάδων 17ος – αρχές 19ου αιώνα", ανακοίνωση στο συμπόσιο *Ελληνικός αστικός χώρος*, που διοργανώθηκε από την Εταιρεία Σπουδών Νεοελληνικού Πολιτισμού και Γενικής Παιδείας (Αθήνα, 4-5 Απριλίου 2003).

—, "Aspects of the working of fiscal machinery in the areas ruled by Ali pasha", ανακοίνωση στο Διεθνές Συνέδριο *The Ottoman Empire and the Rise of Balkan Nationalisms 1789-1832 Conflict, transformation, adaptation*, που οργανώθηκε από το Πανεπιστήμιο Κρήτης (Ρέθυμνο, 13-14 Δεκεμβρίου 2003).

Ευγενία Δρακοπούλου, "Δρόμοι της θρησκευτικής τέχνης στο Βορειοανατολικό Αιγαίο (16ος- 18ος αι.)", ανακοίνωση στο Ε΄ Διεθνές Συνέδριο Ιστορίας: *Μυτιλήνη και*

Κυδωνίες. Μια αμφίδρομη σχέση στο βορειοανατολικό Αιγαίο, που οργανώθηκε από το ΚΝΕ/ΕΙΕ, την Εταιρεία Λεσβιακών Μελετών και το Κέντρο Μικρασιατικών Σπουδών (Μυτιλήνη, 6-10 Οκτωβρίου 2003).

—, "L'image de la ville de Constantinople dans la peinture religieuse et laïque après la chute", ανακοίνωση στο Διεθνές Συνέδριο *Constantinopla: 550 anos desde su caida*, (Γρανάδα, 4-6 Δεκεμβρίου 2003).

Λουκία Δρούλια, "Οι 'γραικοκατήγοροι' και η νεοελληνική αυτοσυνειδησία", διάλεξη στη Γεννάδειο Βιβλιοθήκη, που οργάνωσε ο Σύλλογος "Οι Φίλοι της Γενναδείου" (Απρίλιος 2003).

—, "Η 'ανάδυση' της Ελλάδος και η πορεία του νέου Ελληνισμού προς την αυτοσυνειδησία", διάλεξη στη Δημοτική Βιβλιοθήκη Αιγίου (20 Δεκεμβρίου 2003).

Γιάννης Καράς, "Η ελληνική σύνθεση κατά την περίοδο της Νεοελληνικής Αναγέννησης - διαπιστώσεις, σκέψεις, προβληματισμοί", ανακοίνωση στο 2ο Πανελλήνιο Συνέδριο *Η συμβολή της Ιστορίας της Φιλοσοφίας των Φυσικών Επιστημών στη διδασκαλία των Φυσικών Επιστημών*, που οργάνωσε το Παιδαγωγικό Τμήμα του Πανεπιστημίου Αθηνών (Αθήνα, 8-11 Μαΐου 2003).

—, "Ο Εξευρωπαϊσμός - σχέση αυτογνωσίας. Η Νεοελληνική Αναγέννηση - Η ευρωπαϊκή συνείδηση της νεώτερης ελληνικής σκέψης", ανακοίνωση στο Συνέδριο *Βυζάντιο-Βενετία-Νεώτερος Ελληνισμός. Μια περιπλάνηση στον κόσμο της ελληνικής επιστημονικής σκέψης* (Αθήνα, ΕΙΕ, 7-8 Νοεμβρίου 2003).

Ευτυχία Λιάτα, "Με 'μυστικές γραφές' και 'τίμιες' οι εντιμότατοι πραγματευτές αλληλογραφούν και νεγκοτσιάρουν τον 18ο αιώνα", ανακοίνωση στο συνέδριο *Νεοελληνική Επιστολογραφία, 16ος-19ος αι.*, που οργάνωσε το Κέντρο Μεσαιωνικού και Νέου Ελληνισμού της Ακαδημίας Αθηνών (Αθήνα, 20–21 Απριλίου 2003).

Φλορίν Μαρινέσκου, "Μονές του Τάργκου Όκνα καί η μονή Ιβήρων του Αγίου Όρους" διάλεξη στο Πνευματικό Κέντρο του Δήμου Τάργκου Όκνα (Ρουμανία, 16 Απριλίου 2003).

—, "Μονές του Γαλατζίου και το Άγιον Όρος", διάλεξη στην Επισκοπή Γαλατζίου (Ρουμανία, 17 Απριλίου 2003).

—, "Ο Ρήγας στις Παραδουνάβιες Ηγεμονίες με βάση τις τελευταίες έρευνες", ανακοίνωση στο Δ΄ Διεθνές Συνέδριο *Φεραί-Βελεστίνο-Ρήγας* (Βελεστίνο, 2-5 Οκτωβρίου 2003).

—, "Νέες έρευνες στα ρουμανικά αρχεία του Αγίου Όρους", διάλεξη στη Φιλοσοφική Σχολή του Πανεπιστημίου του Ιασίου (30 Οκτωβρίου 2003).

—, "L'émigration grecque dans les pays roumains et ses liaisons généalogiques", ανακοίνωση στο Γ΄ Συμπόσιο της Académie Internationale de Généalogie (Χάγη, 11-14 Νοεμβρίου 2003).

—, "Οι πολύπλευρες σχέσεις της Ηπείρου με τη Μολδοβλαχία", διάλεξη στην Ελληνική Επιτροπή Σπουδών Νοτιοανατολικής Ευρώπης (26 Νοεμβρίου 2003).

Παναγιώτης Μιχαηλάρης, Παρουσίαση της θεματικής του Ε΄ Συνεδρίου Ιστορίας: *Μυτιλήνη και Κυδωνίες. Μια αμφίδρομη σχέση στο βορειοανατολικό Αιγαίο*, που οργανώθηκε από το ΚΝΕ/ΕΙΕ, την Εταιρεία Λεσβιακών Μελετών και το Κέντρο Μικρασιατικών Σπουδών (Μυτιλήνη, 6-10 Οκτωβρίου 2003).

—, "Η εκπαιδευτική κατάσταση στο Αϊβαλί λίγο πριν από το τέλος", ανακοίνωση στο Ε΄ Διεθνές Συνέδριο Ιστορίας *Μυτιλήνη και Κυδωνίες. Μια αμφίδρομη σχέση στο βορειοανατολικό Αιγαίο*, που οργανώθηκε από το ΚΝΕ/ΕΙΕ, την Εταιρεία Λεσβιακών Μελετών και το Κέντρο Μικρασιατικών Σπουδών (Μυτιλήνη, 6-10 Οκτωβρίου 2003).

Ευαγγελία Μπαλτά, "Ο πληθυσμός της Πελοποννήσου το 1645", ανακοίνωση στο ΙΣΤ΄ Συμπόσιο Ιστορίας και Τέχνης *Από το Δεσποτάτο στο Regno: Ο Μορηάς 1460-1685* (Κάστρο, Μονεμβασία, 5-7 Ιουλίου 2003).

—, "Ο Μυλοπόταμος στα χρόνια της οθωμανικής κατάκτησης", ανακοίνωση στο Διεθνές Συνέδριο *Ο Μυλοπόταμος από την αρχαιότητα ώς σήμερα. Περιβάλλον – Αρχαιολογία – Ιστορία – Λαογραφία – Κοινωνιολογία* (Πάνορμο, 24-30 Οκτωβρίου 2003).

—, "Ιστορία και ιστοριογραφία για τους Ανταλλάξιμους", ανακοίνωση στο συνέδριο *The Compulsory Exchange of Populations Between Greece and Turkey, 80th Anniversary Symposium,* (Istanbul, Τουρκία, 7-8 Νοεμβρίου 2003).

Ευθύμιος Νικολαΐδης, "Ιστοριογραφία των επιστημών στη νεώτερη Ελλάδα", ανακοίνωση στο Συνέδριο *Η συμβολή της ιστορίας και φιλοσοφίας των φυσικών επιστημών στη διδασκαλία των φυσικών επιστημών* (Αθήνα, 8-11 Μαΐου 2003).

—, "Ελληνική αστρονομία και χριστιανική κοσμολογία", ανακοίνωση στο Συνέδριο *Αρίσταρχος ο Σάμιος* (Σάμος, 18-19 Οκτωβρίου 2003).

—, "Από την Ανατολή στη Δύση και από τη Δύση στην Ανατολή: Πτολεμαϊκοί και μοντέρνοι στο Βυζάντιο", ανακοίνωση στο Συνέδριο *Βυζάντιο-Βενετία-Νεώτερος Ελληνισμός. Μια περιπλάνηση στον κόσμο της ελληνικής επιστημονικής σκέψης* (Αθήνα, ΕΙΕ, 7-8 Νοεμβρίου 2003).

Μάχη Παΐζη–Αποστολοπούλου, "Ένα ιδιωτικό αρχείο μετατρέπεται σε επιστολάριο. Μια περίπτωση του 18ου αιώνα", ανακοίνωση στο Συμπόσιο *Νεοελληνική Επιστολογραφία, 16ος-19ος αι.*, που οργάνωσε το Κέντρο Μεσαιωνικού και Νέου Ελληνισμού της Ακαδημίας Αθηνών (Αθήνα, 20–21 Μαρτίου 2003).

—, "Le pasteur à l'Ouest et les ouailles à l'Est. Gabriel Séviros et les chrétiens de Philadelphie en Asie Mineure", ανακοίνωση στη Διεθνή Συνάντηση *Ο μητροπολίτης Φιλαδελφείας Γαβριήλ Σεβήρος και η εποχή του [Gavriil Seviros, arcivescovo di Filadelfia a Venezia, e la sua epoca]*, που οργάνωσε το Istituto Ellenico για να τιμήσει τη μνήμη του Μανούσου Μανούσακα (Βενετία, 26 Σεπτεμβρίου 2003).

Ουρανία Πολυκανδριώτη, "Λογοτεχνικοί δρόμοι επικοινωνίας στο βορειοανατολικό Αιγαίο", ανακοίνωση στο Ε΄ Διεθνές Συνέδριο Ιστορίας *Μυτιλήνη και Κυδωνίες. Μια αμφίδρομη σχέση στο βορειοανατολικό Αιγαίο*, που οργανώθηκε από το ΚΝΕ/ΕΙΕ, την Εταιρεία Λεσβιακών Μελετών και το Κέντρο Μικρασιατικών Σπουδών (Μυτιλήνη, 6-10 Οκτωβρίου 2003).

—, "Le discours autobiographique romanesque et l'errance, XIXe siècle", ανακοίνωση στο Διεθνές Συμπόσιο *Transferts culturels et osmoses, divergences et convergences dans les traditions et les canons littéraires et dramatiques du Sud-Est européen* που οργανώθηκε από το Τμήμα Θεατρικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Αθηνών, το Σεμινάριο "Συγκριτικής Γραμματολογίας και Ιστορίας των Ιδεών" του ΚΝΕ/ΕΙΕ και την Ερευνητική Επιτροπή της Διεθνούς Εταιρείας Συγκριτικής Φιλολογίας για τις Λογοτεχνίες της Κεντρικής και Νοτιοανατολικής Ευρώπης (Αθήνα, 31 Οκτωβρίου – 1 Νοεμβρίου 2003).

—, "Villes-ports littéraires en Méditerranée orientale", παρέμβαση στο Σεμινάριο *Mediterranean Conundrums – Pluri-disciplinary Perspectives for Research in the Social Sciences*, που οργανώθηκε από το Freie Universität του Βερολίνου και το Thematic Network of European Social Science Research Centres, REMSH (Βερολίνο, 13-16 Νοεμβρίου 2003).

Ευρυδίκη Σιφναίου, "Το εμπορικό ταξίδι από το Αιγαίο στη Νότια Ρωσία τον 19ο αιώνα", ομιλία στον Δ΄ Κύκλο Ομιλιών του ΕΙΕ: "Επιστήμης Κοινωνία", με θέμα: *Το ταξίδι από τους αρχαίους έως τους νεότερους χρόνους* (ΕΙΕ, Απρίλιος 2003).

—, "L'économie de l'olivier dans son contexte euro/méditerranéen: une première approche", ανακοίνωση στη συνάντηση με θέμα: *Παραδοσιακές Καλλιέργειες και Προϊόντα στο Αιγαίο και τη Μεσόγειο*, που πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο των *Σεμιναρίων της Ερμούπολης* (Ερμούπολη Σύρου, 11-12 Ιουλίου 2003).

—, "Λέσβος-Κυδωνίες-Αδραμύττι: επεκτατισμός ή ισότιμη συναλλαγή στην εμπορία και τη μεταποίηση του ελαιολάδου;" ανακοίνωση στο Ε΄ Διεθνές Συνέδριο Ιστορίας *Μυτιλήνη και Κυδωνίες. Μια αμφίδρομη σχέση στο βορειοανατολικό Αιγαίο*, που οργανώθηκε από το ΚΝΕ/ΕΙΕ, την Εταιρεία Λεσβιακών Μελετών και το Κέντρο Μικρασιατικών Σπουδών (Μυτιλήνη, 6-10 Οκτωβρίου 2003).

—, "Cosmopolitism as a feature of the Greek commercial diaspora", ανακοίνωση στο Σεμινάριο *Mediterranean Conundrums – Pluri-disciplinary Perspectives for Research in the Social Sciences*, που οργανώθηκε από το Freie Universität του Βερολίνου και το Thematic Network of European Social Science Research Centres, REMSH (Βερολίνο, 14-16 Νοεμβρίου 2003).

Τριαντάφυλλος Σκλαβενίτης, "Τα έντυπα επιστολάρια της Βενετίας (1757-1832)", ανακοίνωση στο Συμπόσιο *Νεοελληνική Επιστολογραφία, 16ος-19ος αι.*, που οργάνωσε το Κέντρο Μεσαιωνικού και Νέου Ελληνισμού της Ακαδημίας Αθηνών (Αθήνα, 20-21 Μαρτίου 2003).

—, "Η εξέγερση των χωρικών το 1819", ανακοίνωση στο Τρίπτυχο αφιέρωμα:

Ιστορία-Πεζογραφία-Μουσικολογία. Αγροτικές εξεγέρσεις στη Λευκάδα 1357, 1819, 1935. Χριστόφορος Μηλιώνης. Μάρκος Φ. Δραγούμης, που οργανώθηκε από το Πνευματικό Κέντρο Δήμου Λευκάδας, *Γιορτές Λόγου και Τέχνης*, περίοδος 48η (Λευκάδα, 31 Ιουλίου - 2 Αυγούστου 2003).

—, "Συλλογική μνήμη, αρχεία, ιστορία" ανακοίνωση στο Συνέδριο *Τάσος Τσακόπουλος. Το Αρχείο του, ιστορική μνήμη και ιστορία*, που οργανώθηκε από το Πελοποννησιακό Λαογραφικό Ίδρυμα "Β. Παπαντωνίου"- ΓΑΚ Αρχεία Νομού Αργολίδος (Ναύπλιο, Αίθουσα εκδηλώσεων ΠΛΙ, 19 Δεκεμβρίου 2003).

Αλεξάνδρα Σφοίνη, "Peuple en grec au tournant du 18ème", ανακοίνωση στο *V Congresso de Historia de los Conceptos*, Instituto Universitario de Historia Social Valentin de Foronda (Vitoria-Gasteiz / Bilbao, 30 Ιουνίου - 2 Ιουλίου 2003).

Άννα Ταμπάκη, "Μεταφράσεις εγχειριδίων ηθικής στον Νεοελληνικό Διαφωτισμό", σεμινάριο στο μάθημα της Αναπλ. Καθηγήτριας Αθανασίας Γλυκοφρύδη-Λεοντσίνη *Εισαγωγή στη νεοελληνική φιλοσοφία*, μεταπτυχιακό πρόγραμμα του Τομέα Φιλοσοφίας, (Φιλοσοφική Σχολή, Πανεπιστήμιο Αθηνών, 10 Ιανουαρίου 2003).

—, "Νεοελληνικός Διαφωτισμός. Μετάφραση και πολιτισμική ανανέωση", σεμινάριο στο Φροντιστήριο Ιστορικών Επιστημών, Περίοδος ΙΣΤ΄ (Κέντρο Βυζαντινών Ερευνών ΕΙΕ, 6, 13, 20 και 27 Μαρτίου 2003).

—, Παρουσίαση των προγραμμάτων του ΚΝΕ - Επίσκεψη-ξενάγηση φοιτητών του Τμήματος Γαλλικής Γλώσσας και Φιλολογίας Παν/μίου Αθηνών, μάθημα επιλογής: "Εισαγωγή στην Έρευνα", Διδάσκουσα: επίκ. Καθηγήτρια Ιφιγένεια Μποτουροπούλου (ΚΝΕ,ΕΙΕ, 7 Απριλίου 2003).

—, "Θεατρικός χώρος και αστική κοινωνία στον 19ο αιώνα", ανακοίνωση στην Επιστημονική Συνάντηση *Δημοτικό Θέατρο Πειραιά: Η ιστορική του διαδρομή, η αποκατάσταση και η λειτουργία του στον 21ο αιώνα* (13 Απριλίου 2003, Πανεπιστήμιο Πειραιώς).

—, "Transferts/emprunts culturels dans l'acte de traduire: Les Lumières sud-orientales face à l'enjeu de l'occidentalisation", συμμετοχή στο Στρογγυλό Τραπέζι "Européanisation et/ou multiculturalisme dans les Balkans (à partir du XVIIIe siècle)", *Eleventh International Congress on the Enlightenment/ Onzième Congrès International des Lumières* (Los Angeles, 3-10 Αυγούστου 2003).

—, "Επαναπροσεγγίζοντας τις δραματουργικές αντιλήψεις του Ιωάννη Ζαμπέλιου", ανακοίνωση στο Διήμερο Λόγου *Το Επτανησιακό θέατρο 18ου - 19ου αιώνα*, που οργανώθηκε από το Πνευματικό Κέντρο Δήμου Λευκάδας, *Γιορτές Λόγου και Τέχνης*, περίοδος 48η (Λευκάδα, 7-8 Αυγούστου 2003).

—, "Modernité et émergence des canons littéraires et dramatiques: La Poétique (Grammatika) de Constantin Oeconomos", ανακοίνωση στο Διεθνές Συμπόσιο *Transferts culturels et osmoses, divergences et convergences dans les traditions et les canons littéraires et dramatiques du Sud-Est européen* που οργανώθηκε από το Τμήμα Θεατρικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Αθηνών, το Σεμινάριο "Συγκριτικής Γραμματολογίας και

Ιστορίας των Ιδεών" του ΚΝΕ/ΕΙΕ και την Ερευνητική Επιτροπή της Διεθνούς Εταιρείας Συγκριτικής Φιλολογίας για τις Λογοτεχνίες της Κεντρικής και Νοτιοανατολικής Ευρώπης (Αθήνα, 31 Οκτωβρίου – 1 Νοεμβρίου 2003).

Γιώργος Τόλιας, "De la Méditerranée aux Balkans: la cartographie grecque du 15e au 19e siéecle"., Université de Genève, Association Eynard, (11 Φεβρουαρίου 2003).

—, "Το θέατρο της μνήμης: συγκρότηση και λειτουργίες του πρώιμου δυτικού συλλεκτισμού", *Το Ταξίδι από τους αρχαίους στους νεώτερους χρόνους*, Αθήνα, Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών, Επιστήμης Κοινωνία, Ειδικές Μορφωτικές Εκδηλώσεις, (18 Μαρτίου 2003).

—-, "Ptolemy's Geographia and Early Modern Antiquarian Practices", ανακοίνωση στο Colloquium *Ptolemy's Geography in the Renaissance*, The Warburg Institute (Λονδίνο, 28 Ιουνίου 2003).

—, "Νεώτερες τάσεις της Ιστορίας της Χαρτογραφίας", Σεμινάριο του ΚΝΕ/ΕΙΕ, (19 Σεπτεμβρίου 2003).

Μαρία-Χριστίνα Χατζηϊωάννου, "Sponge, a niche Mediterranean product in world perspective", ανακοίνωση στο σεμινάριο *Παραδοσιακές καλλιέργειες και προϊόντα στο Αιγαίο και στη Μεσόγειο*, που διοργανώθηκε στο πλαίσιο των *Σεμιναρίων της Ερμούπολης* και της διεπιστημονικής συνεργασίας ΚΝΕ και Faculté des Lettres, Université de Manouba της Τυνησίας (Ερμούπολη Σύρου, 11-12 Ιουλίου 2003).

—, "Επιχειρηματικότητα: δυο τρία πράγματα που ο ιστορικός θα ήθελε να ξέρει γι'αυτήν", ανακοίνωση στη συνάντηση εργασίας: *Επιχειρηματικότητα: Κοινωνικές, Οικονομικές και Ιστορικές πλευρές στη σημερινή Ελλάδα*, του Ομίλου Προβληματισμού για τον Εκσυγχρονισμό της Κοινωνίας μας (ΟΠΕΚ) (Ευρωπαϊκό Πολιτιστικό Κέντρο Δελφών, 31 Οκτωβρίου - 2 Νοεμβρίου 2003).

Παρεμβάσεις

Δημήτρης Γ. Αποστολόπουλος, "Με την πολιτική ιδιότητα του 'χριστιανού'", περ. *Κράμα*, τχ. 8 (Νοέμβριος 2003), σ. 55.

Ρωξάνη Δ. Αργυροπούλου, "Οι Κυδωνίες πριν και κατά την Επανάσταση", εφημ. *Ελευθεροτυπία*, ένθετο *Ιστορικά*, αφιέρωμα "Ο Ελληνισμός της Μικράς Ασίας. Η καθημερινή ζωή πριν το 1922", τχ. 200, 28 Αυγούστου 2003, σ. 30 -35.

Σπύρος Ι. Ασδραχάς, "Από το χωράφι στο εργοστάσιο", εφημ. *Η Αυγή*, ένθετο *Αναγνώσεις*, αρ. 30, 11 Μαΐου 2003, σ. 29 [Βιβλιοκρισία του έργου της Γεωργίας Πετράκη, *Από το χωράφι στο εργοστάσιο. Η διαμόρφωση του βιομηχανικού προλεταριάτου στο σύγχρονο Λαύριο*, Αθήνα 2002].

Δημήτρης Δημητρόπουλος, "Από τα μαθήματα της ΕΠΟΝ", περ. *Αντί*, τχ.

782 (21 Φεβρουαρίου 2003), σ. 50-54.

—, "Με αφορμή την Ελληνική οικονομική ιστορία, ΙΕ΄-ΙΘ΄ αι.", περ. *Ο Πολίτης*, τχ. 113 (Ιούλιος-Αύγουστος 2003), σ. 40-43.

Λεωνίδας Καλλιβρετάκης, "Νοέμβριος 1973: Το ζήτημα των νεκρών", περ. *Ταχυδρόμος*, τχ. 194 (15 Νοεμβρίου 2003), σ. 46-57, 60-61.

Παναγιώτης Μιχαηλάρης, "Η χώρα Πλωμάρι", εφημ. *Εμπρός* Μυτιλήνης, φ. 17 Απριλίου 2003 (Παρουσίαση του δίτομου έργου του Αρ. Στεργέλλη, *Τα λυτά έγγραφα του αρχείου της Χώρας Πλωμάρι*, τ. 1, Αθήνα 1998, τ. 2, Αθήνα 2001).

—, "Φιλοτελική Λέσβος", εφημ. *Εμπρός* Μυτιλήνης, φ. 7 Ιουλίου 2003 (Παρουσίαση του περ. *Φιλοτελική Λέσβος* μετά από την τριαντάχρονη παρουσία του).

—, "Η λαογραφική συλλογή της Σκαμνιάς", εφημ. *Εμπρός* Μυτιλήνης, φ. 20 Σεπτεμβρίου 2003.

—, "Άλας, άνθρωποι και μνήμες", εφημ. *Εμπρός* Μυτιλήνης, φ. 27 Σεπτεμβρίου 2003 (Παρουσίαση του βιβλίου-λευκώματος για την αλυκή Πολυχνίτου Λέσβου).

Ευαγγελία Μπαλτά, "Η Καππαδοκία: Η σχέση γλώσσας-ιστορίας", εφημ. *Ελευθεροτυπία*, ένθετο *Ιστορικά*, αφιέρωμα "Ο Ελληνισμός της Μικράς Ασίας. Η καθημερινή ζωή πριν το 1922", τχ. 200, 28 Αυγούστου 2003, σ. 6-10.

—, "Η οθωμανική κυριαρχία στη Θάσο", εφημ. *Η Καθημερινή*, ένθετο *Επτά Ημέρες*, αφιέρωμα "Θάσος", 10 Αυγούστου 2003, σ. 14-15.

Τριαντάφυλλος Σκλαβενίτης, "Σχολικές βιβλιοθήκες (18ος-20ός αι.)", εφημ. *Η Αυγή*, 27 Απριλίου 2003.

Αλεξάνδρα Σφοίνη (βιβλιοκρισία), "Διδακτική των γλωσσών και Διαφωτισμός" (για το βιβλίο: Jean A. Caravolas, *Histoire de la didactique des langues au siècle des Lumières. Précis et anthologie thématique*, Les Presses de l'Université de Montréal, Tübingen, Gunter Narr Verlag, 2000, 550 σελ..), εφημ. *Η Καθημερινή*, 18 Νοεμβρίου 2003, σ 14.

—, "Τα ΓΑΚ Σάμου και η διάσωση της συλλογικής μνήμης (με αφορμή το βιβλίο: Χ. Ν. Λάνδρος, *Η μετεπαναστατική Σάμος σε υποτέλεια. Το πρώτο πρωτόκολλο αλληλογραφίας της Ηγεμονίας, 1834-1835*, Πνευματικό Ίδρυμα Σάμου "Νικόλαος Δημητρίου", Αθήνα 2001, 709 σελ.)", περ. *Σύγχρονα Θέματα*, 83, Δεκέμβριος 2003, σ. 116-118.

—, "'*Ξεπεράστηκε το μονοπώλιο της λογιότητος*'. Ο δημοτικισμός και το *Φως* του Γ. Καρατζά", περ. *Μεθόριος του Αιγαίου*, τχ. 10, Οκτώβριος - Δεκέμβριος 2003, σ. 65-68.

Άννα Ταμπάκη, "Θέατρο και Κοινωνία", εφημ. *Ελευθεροτυπία*, ένθετο *Ιστορικά*, αφιέρωμα "Ο Ελληνισμός της Μικράς Ασίας. Η καθημερινή ζωή πριν το 1922", τχ. 200, 28 Αυγούστου 2003, σ. 37-43.

—, "Θεατρική ανθοφορία στις Παραδουνάβιες Ηγεμονίες", εφημ. *Η Καθημερινή*, ένθετο *Επτά Ημέρες*, αφιέρωμα "Το θέατρο της Διασποράς", Κυριακή 7 Σεπτεμβρίου 2003, σ. 18-19.

— (βιβλιοκρισία), "Δραματουργική παρακαταθήκη. Η εκδοτική αποκατάσταση των σκηνικών έργων ενός πολυπράγμονος φαναριώτη λόγιου. *Ιακωβάκης Ρίζος Νερουλός Τα θεατρικά (Ασπασία, 1813, Πο-*

λυξένη 1814, Κορακιστικά 1813). Εισαγωγή, φιλολογική επιμέλεια: Βάλτερ Πούχνερ, Θεατρική βιβλιοθήκη - Κείμενα, γενική φιλολογική εποπτεία Βάλτερ Πούχνερ, Έκδοση Ιδρύματος Κώστα και Ελένης Ουράνη, 2002, σελ. 470", στην εφημ. *Το Βήμα*, ένθετο *Το άλλο Βήμα – Βιβλία*, Κυριακή 21 Σεπτεμβρίου 2003, σ. 49.

— (βιβλιοκρισία), "Σπάνια, παλαιά αρώματα. Μια γοητευτική περιπέτεια αναδίφησης σε ιστορικά αρχεία, προορισμένη μόνο για επαΐοντες. Βασιλική Μπόμπου-Σταμάτη, *Ιστορικής Έρευνας Αποτελέσματα. Μαρτυρίες για τη νεοελληνική παιδεία και ιστορικά μελετήματα (16ος-19ος αι.)*, Αθήνα 2002, σελ. 620", στην εφημ. *Το Βήμα*, ένθετο *Το άλλο Βήμα – Βιβλία*, Κυριακή 26 Οκτωβρίου 2003, σ. 44.

Μαρία-Χριστίνα Χατζηϊωάννου, "Η διπλή εικόνα του επιχειρηματία: Ο Ανδρέας Συγγρός ως κερδοσκόπος και ως ευεργέτης", στο ένθετο της εφημ. *Ημερησία*, στη σειρά: *Η Ελλάδα των εθνικών ευεργετών- Ανδρέας Συγγρός*, 6 Δεκεμβρίου 2003.

—, "Εμπορικά δίκτυα στη Σμύρνη", εφημ. *Ελευθεροτυπία*, ένθετο *Ιστορικά*, αφιέρωμα "Ελληνικοί εμπορικοί οίκοι στο εξωτερικό, 18ος- 19ος αιώνες", 18 Σεπτεμβρίου 2003.

—, "Σκηνές εμπορικού βίου", εφημ. *Ελευθεροτυπία*, ένθετο *Ιστορικά*, αφιέρωμα "Σύρος, το μεγάλο λιμάνι του 19ου αιώνα", 26 Ιουνίου 2003.

—, "Κοζάνη, η πόλη και η ιστορία της", εφημ. *Ελευθεροτυπία*, ένθετο *Ιστορικά*, αφιέρωμα "Κοζάνη", 16 Ιανουαρίου 2003.

Άλλες Δραστηριότητες

Ο **Δημήτρης Γ. Αποστολόπουλος** εκλέχτηκε δεύτερος αντιπρόεδρος της "Διεθνούς Εταιρείας Μελέτης του 18ου αιώνα" (International Society for Eighteenth–Century Studies).
—, συνέχισε τη διδασκαλία του, ως professeur invité, στην École des Hautes Études en Sciences Sociales στο Παρίσι.
—, προσκεκλημένος από το Τμήμα Βυζαντινών και Νεοελληνικών Σπουδών του Πανεπιστημίου της Αγίας Πετρούπολης, δίδαξε θέματα Νεοελληνικής Ιστορίας και συνέβαλε στην καταλογογράφηση των ελληνικών νομικών χειρογράφων που σώζονται στην Ρωσική Εθνική Βιβλιοθήκη της Πετρούπολης (Οκτώβριος 2003).
—, έδωσε διάλεξη στο Ινστιτούτο Ιστορίας της Ρωσικής Ακαδημίας Επιστημών (Αγία Πετρούπολη, 17 Οκτωβρίου 2003).

Ιόλη Βιγγοπούλου, Σεμιναριακές εισηγήσεις στα ΚΕΚ στο κύκλο *Προστασία της Πολιτιστικής Κληρονομιάς* με θέμα "Πολιτιστικά Οδοιπορικά: Συγκρότηση- Τεχνικές-Εφαρμογή" (Αθήνα, Φεβρουάριος 2003).

Η **Ευαγγελία Μπαλτά** ως επιστημονικός σύμβουλος και εξωτερικός συνεργάτης του ΠΙΟΠ συνεργάζεται στην έκδοση του βιβλίου για την ιστορία της ελαιοκομίας και σαπωνοποιίας στον μεσογειακό χώρο.

—, ως επιστημονικός σύμβουλος του Μορφωτικού Ιδρύματος της Κτηματικής Τράπεζας της Τουρκίας (Yapı Kredi Kültür Merkezi) συνεργάζεται με τους Seyit Ali Kahraman, Yücel Dağlı και τον καθηγητή Robert Dankoff στην επιμέλεια της έκδοσης του όγδοου τόμου της *Περιήγησης* (Seyahatname) του Εβλιγιά Τσελεμπή, ο οποίος αφορά στον ελλαδικό χώρο.

—, επιστημονικός σύμβουλος στο Πολυπολιτισμικό Πρόγραμμα της Τουρκίας "Kaya Kapı" που αφορά στη διάσωση, συντήρηση και ανάδειξη της πολιτισμικής κληρονομιάς της Καππαδοκίας.

—, συμμετέχει στη συντακτική επιτροπή του περιοδικού *Türk Kültürü İncelemeleri Dergisi* (Istanbul).

Η **Μάχη Παΐζη–Αποστολοπούλου** εργάστηκε στο Τμήμα Χειρογράφων της Ρωσικής Εθνικής Βιβλιοθήκης, συμβάλλοντας στη σύνταξη του Καταλόγου Ελληνικών Νομικών Χειρογράφων που ετοιμάζεται να εκδοθεί.

—, συμμετείχε, ως προσκεκλημένη του Τμήματος Βυζαντινών και Νεοελληνικών Σπουδών του Πανεπιστημίου της Αγίας Πετρούπολης, στο σεμινάριο μεταπτυχιακών σπουδών του Τμήματος (Οκτώβριος 2003).

—, έδωσε διάλεξη (σε συνεργασία) στο Τμήμα Ιστορίας της Ακαδημίας Επιστημών της Αγίας Πετρούπολης με θέμα "Τα αρχεία του Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως" (17 Οκτωβρίου 2003).

Γιάννης Σαΐτας, Σύμβουλος σε θέματα πολιτιστικού – ιστορικού περιβάλλοντος και παραδοσιακών οικισμών στη Μελέτη Σχεδίου Χωρικής και Οικιστικής Ανάπτυξης Ανοικτής Πόλης (ΣΧΟΑΑΠ) για τον Δήμο Λεύκτρου που ανατέθηκε στην Τεχνική Ομάδα Planning Associates (PLAS ΕΠΕ).

—, Σύμβουλος στις μελέτες αναπλάσεων σε τμήματα των τριών παραδοσιακών οικισμών Οιτύλου, Πύργου Διρού, και Κοίτας του Δήμου Οιτύλου, που θα υλοποιηθούν στα πλαίσια των Ολοκληρωμένων Προγραμμάτων Ανάπτυξης Αγροτικού Χώρου (ΟΠΑΑΧ) του Περιφερειακού Προγράμματος Πελοποννήσου.

—, Σύμβουλος στη μελέτη αποκατάστασης του διατηρητέου Πύργου Καπιτσίνου στον παραδοσιακό οικισμό Λαγκάδα του Δήμου Λεύκτρου.

—, Εικονογραφική Τεκμηρίωση για το υπό έκδοση βιβλίο Γ.Β. Δερτιλής, *Ιστορία του Ελληνικού Κράτους (1830-1920)*, έκδοση Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος.

—, Συγγραφή κειμένων για τον υπό έκδοση Κατάλογο της Έκθεσης του υπό σύσταση Μουσείου Μάνης του Υπουργείου Πολιτισμού στην Καρδαμύλη.

Η **Ευρυδίκη Σιφναίου** συμμετείχε στο ερευνητικό πρόγραμμα για την ολοκλήρωση

του Μουσείου της Ελιάς και του Ελληνικού Λαδιού του Πολιτιστικού Ιδρύματος της Τράπεζας Πειραιώς στη Σπάρτη.
—, είναι υπεύθυνη του ερευνητικού προγράμματος για το Μουσείο Βιομηχανικής Ελαιουργίας του Πολιτιστικού Ιδρύματος της Τράπεζας Πειραιώς στην Αγία Παρασκευή Λέσβου.

Τριαντάφυλλος Σκλαβενίτης, Μέλος της Συνακτικής Επιτροπής του περιοδικού *Μνήμων*, τ .25 (2003).
—, Μέλος της Συνακτικής Επιτροπής του περιοδικού *Τεκμήριον*, επιστημονικής επετηρίδας του Τμήματος Αρχειονομίας και Βιβλιοθηκονομίας του Ιονίου Πανεπιστημίου, τ. 4 (2003).
—, Μέλος της Επιστημονικής Επιτροπής της Βουλής των Ελλήνων για την οργάνωση Έκθεσης με την ευκαιρία του εορτασμού των 140 χρόνων από την Ένωση της Επτανήσου (1864-2004).

Μαρία-Χριστίνα Χατζηϊωάννου, Διδασκαλία στο μεταπτυχιακό σεμινάριο του εαρινού εξαμήνου του τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας του Πανεπιστημίου Κρήτης (Ρέθυμνο, Μάρτιος - Ιούλιος 2003).